

Referat af workshoppen ”Interkulturel kompetence som mål i fremmedsprogsundervisning”

ECML Konference, Aarhus 28. september 2015

Workshopkoordinator: Susana S. Fernández, Aarhus Universitet

Arbejdsplanen for workshoppen var:

- 1) Hvad er ”Interkulturel Kommunikativ Kompetence” (IKK), og hvor vigtig er den i fremmedsprogsundervisningen?
- 2) Inspiration fra ECML-projekter
- 3) Inspiration fra AU-projekter
- 4) Fremadrettet: Hvordan kan vi samarbejde?

Workshoppen startede med en præsentation af begrebet og dets placering i fremmedsprogsundervisning ifølge dokumenter som Europarådets *Fælles Referencerammen for Sprog* samt de danske ministerielle styredokumenter (læreplaner).

Michael Byrams model fra 1997 blev præsenteret (i en dansk oversættelse):

	Færdigheder Fortolke og relatere (<i>savoir comprendre</i>)	
Viden om sig selv og andre; om interaktion (<i>savoirs</i>)	Uddannelse Politisk dannelse/ kritisk kulturel bevidsthed (<i>savoir s’engager</i>)	Holdninger Relativisere sig selv Værdsætte andre (<i>savoir être</i>)
	Færdigheder Opdage og/eller interagere (<i>savoir apprendre/faire</i>)	

Også relevante citater fra Referencerammen:

Interkulturel kompetence indebærer:

- > Færdighed i at bringe oprindelseskulturen og den fremmede kultur i forbindelse med hinanden;
- > Kulturel sensitivitet og færdighed i at identificere og bruge en mangfoldighed af strategier til at opnå kontakt med mennesker, der kommer fra andre kulturer;
- > Færdighed i at udfylde rollen som kulturel formidler mellem ens egen kultur og den fremmede kultur og færdighed i effektivt at håndtere interkulturelle misforståelser og konfliktsituationer;
- > Færdighed i at overvinde stereotyper.
- > åbenhed over for og interesse for nye oplevelser, andre personer, idéer, folkeslag, samfund og kulturer;
- > villighed til at sætte sin egen kulturelle synsvinkel og sit eget kulturelle værdisystem i relation til andres;
- > villighed til og færdighed i at distancere sig fra konventionelle holdninger til kulturel forskellighed.

Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring, undervisning og evaluering, s. 150-151

Derefter diskuterede vi de udfordringer som både international og dansk forskning har fundet i forbindelse med den praktiske implementering af interkulturel kompetence i undervisningen:

- > Lærerne er usikre omkring begrebet IKK
- > Manglende fokus på IKK i lærernes uddannelser
- > Der mangler egnede undervisningsmaterialer
- > Der prioriteres grammatikundervisning og basissprog – især i begynderprog
- > IKK er ikke i centrum i eksaminerne

Men da vi diskuterede, hvorvidt de deltagende undervisere følte sig udfordret på denne måde, viste det sig, at mange var involveret i forskellige projekter, som havde interkulturel kompetence som fokus. Det var tydeligt, at der i landet er mange ildsjæle, som arbejder meget aktivt med interkulturel kompetence, men der er meget lidt koordinering eller gensidigt kendskab til disse projekter. Derfor har vi snakket om, at det ville være ønskværdigt, at kunne finde en måde hvorpå denne information om spændende projekter og deres resultater kan være tilgængelige til flere. Vi nævnte EMU-portalen som en mulighed men også ecml.dk. I denne forbindelse har Lotte, den nye kommunikationsmedarbejder på ECMLs kontaktpunkt i Danmark, lovet at undersøge mulighederne.

Det blev også diskuteret, at interkulturel kompetence dækker bredere end bare fremmedsprogsgene. Det må også være i fokus i andre fag, især dansk.

I inspirationsdelen blev der præsenteret tre projekter fra ECML, som kan være interessante for danske undervisere der vil arbejde mere aktivt med IKK:

1) Gulliver project

Internet forum, with contributors from 23 classes in 22 different European countries

<http://archive.ecml.at/mtp2/gulliver/results/en/forum-why.htm>

2) The ICCinTE project

To promote a cascading process by training teacher educators to incorporate the theory and practice of intercultural communication training in their teaching to enable them to hold similar training sessions or courses for other teacher trainers or mentors in their home countries

<http://archive.ecml.at/mtp2/lccinte/results/en/index.htm>

3) Intercultural competence for professional mobility – ICOPROMO

<http://archive.ecml.at/mtp2/icopromo/results/>

Disse projekter repræsenterer tre forskellige vinkler til emnet:

- 1) Projekter med fokus på elevaktiviteter (Gulliver)
- 2) Projekter med fokus på læreruddannelsen (ICCinTE project)
- 3) Projekter med fokus på arbejdsmarkedet og mobilitet (ICOPROMO).

Alle de præsenterede projekter har udførligt materiale, som er tilgængeligt på ECML's hjemmeside (projektdatabase).

Derefter blev tre projekter fra Aarhus Universitet, som anvender "telekollaboration" for at fremme forskellige aspekter af interkulturel kompetence, præsenteret. I telekollaborationen udfører elever fra forskellige lande samarbejdsprojekter ved brug af online kommunikationsredskaber og lærer hinandens sprog og kultur. Det drejer sig om en form for "virtual mobilitet". Projekterne er:

- › Udveksling mellem franske/belgiske og danske studerende om interkulturel forståelse (phd-projekt, Ana Kanareva)
- › Udveksling mellem spanske og danske studerende med fokus på spansk pragmatik (phd-projekt, Natalia Martí)
- › Udveksling mellem argentinske historiestuderende og danske spanskstuderende om regional historie i Argentina (i faget Latinamerikansk historie, 1. semester bachelor studier i Spansk)

Et andet projekt (i ansøgningsfasen), Det Interkulturelle Arbejdsliv: Sprog, Værdier, Samarbejde (DIA), blev præsenteret, og man kunne melde sig til som mulig fremtidig samarbejdspartner, da der vil være behov for undervisere, som gerne vil afprøve nogle af projektets produkter. Projektet har som mål at fremme

interkulturelle kompetencer i Danmark ved at fokusere på interkulturel semantik og pragmatik (også kaldet etnopragsmatik) i fremmedsprogsundervisningen. Flere deltagere udviste interesse i at samarbejde, og deres navne blev noteret.

Workshoppen sluttede med, at alle interesserede i at være med i en form for IKK-netværk skrev deres kontaktoplysninger på en liste. Listen har nu 32 navne.